

วารสารสังคมศาสตร์เอเชียศึกษา

Journal of Asia Social Science Studies

ISSN: 3057-0204(Online)

**Journal of Asia Social Science Studies Vol.1 No.1 (January-April)
2024**

วัตถุประสงค์

วารสารสังคมศาสตร์เอเชียศึกษาเป็นวารสารวิชาการ วารสารมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า และเพื่อเผยแพร่ บทความวิจัยและบทความวิชาการที่เป็นความคิดริเริ่มใหม่ ที่เป็นศูนย์กลาง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่แตกต่าง หลากหลาย ไม่จำกัดแนวคิด อุดมการณ์โดยเน้น ประเด็นที่ถกเถียงในสังคมทั้งปัญหาในอดีต ปัจจุบันอันเป็นแนวทางนำไปสู่การแก้ไขปัญหาาร่วมกันในสังคม อย่างสันติและยั่งยืนเกี่ยวกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เช่นเอเชียตะวันออกเฉียงและกลุ่มประเทศอาเซียน วารสาร เป็นสื่อกลางในการนำเสนอต่อสังคมให้แก่ประชาชนทั่วไป นักวิจัย นักวิชาการ อาจารย์ นิสิตนักศึกษา และ ผู้สนใจทั่วไป

วารสารมุ่งนำเสนอในมิติต่างๆในเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ครอบคลุมทางด้านการเมือง ความมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ธุรกิจ ปรัชญา สังคม กฎหมาย อัตลักษณ์ด้าน ศาสนา ชาติพันธุ์ การสื่อสาร ภาษา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วรรณกรรม ชุมชน ท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการ และธรรมาภิบาล หรือมิติทางการเมือง เศรษฐกิจ และมิติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็น ต้น

วารสารมีกำหนดการเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-เมษายน ฉบับที่ 2 เดือน พฤษภาคม-สิงหาคม ฉบับที่ 3 เดือน กันยายน-ธันวาคม(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ วันที่ 31 ธันวาคม) บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) 2-3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความของวารสาร สังคมศาสตร์ไทย ถือเป็นความรับผิดชอบ ของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกองบรรณาธิการ และไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 2-3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ ก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจาก ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

เจ้าของ

ศูนย์สังคมศาสตร์ศึกษา (Center for Social Science Studies)

เลขที่ 78/1หมู่9 ต.บ่อพลอย อ.บ่อพลอย จ.กาญจนบุรี 71160

โทร.081-8437249

<https://so18.tci-thaijo.org/index.php/Asiaso>

อีเมล-thaisocialscience@gmail.com

เฟสบุ๊ก-ศูนย์สังคมศาสตร์ศึกษา

บรรณาธิการ

นายเทวราช สนไศรอก

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายปราโมช วารีย์

กองบรรณาธิการ

ดร.กนกวรรณ ปรีดีเปรม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.ภูวนัย เพชรโปร

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

ดร.พิษณุ โหระกุล

สภานายความแห่งประเทศไทย

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลับกรองบทความ (Peer Review)

พระครูสิริกาญจนารักษ์,ดร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระวิสุทธิพงษ์เมธี ,ดร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผ.ศ.ดร. ญัฏพิชา วโรตมอติพัฒน์

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

ผ.ศ. ดร. รัชฎา ภาแรง

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

ดร.เนลิยว นครจันทร์

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

ดร.ภูวนัย เพชรโปร

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

ดร.กนกวรรณ ปรีดีเปรม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สารบัญ

บทบรรณาธิการ.....	ก
ความพยายามในการปรับตัวของ “การปกครองส่วนท้องถิ่น” ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.....	1-12
ภาคผนวก.....	13

บทบรรณาธิการ

วารสารสังคมศาสตร์เอเชียศึกษาฉบับนี้เป็นฉบับปฐมฤกษ์ โดยกองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) พิจารณากลับกรองเพื่อความสำเร็จของบทความก่อนการตีพิมพ์ให้เกิดคุณภาพสูงสุด โดยในฉบับนี้ประกอบด้วย บทความวิชาการ 1บท ซึ่งทางกองบรรณาธิการได้มีการคัดเลือกมานำเสนอเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทเชิงสถานการณ์ของประเทศในแถบเอเชียปัจจุบันคือ

อละไท สีสะเพียงทอง จากบทความวิชาการ “ความพยายามในการปรับตัวของ “การปกครองส่วนท้องถิ่น” ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” ที่พบว่า ความพยายามในการปรับตัวเพื่อแสวงหารูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้รับอิทธิพลมาจากการปกครองท้องถิ่นสมัยเป็นอาณานิคม จนกระทั่งเป็นเอกราชและเป็นรัฐที่ปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจโดยพรรคการเมืองแบบพรรคเดียว โดยเห็นว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการรองรับหรือสนองต่อเป้าหมายของผู้ปกครองรัฐอย่างเดียวนั้นเป็นหลัก มากกว่าเป็นการปกครองตนเองของประชาชนตามหลักการปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมดนำไปสู่การจัดระเบียบทางการเมืองและระบบการปกครองท้องถิ่นของลาวที่มีการปรับเปลี่ยนมาใน 4 ช่วงระยะเวลาที่มีพัฒนาการจนถึงปัจจุบัน ที่จะจัดรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกี่ระดับชั้น ในขณะที่ปัจจุบันกลับให้ความสำคัญกับท้องถิ่นที่มีศักยภาพหรือความสำคัญทางเศรษฐกิจมากกว่าความต้องการของประชาชน

นายทวาราช สอนไศรอก

(นายทวาราช สอนไศรอก)

บรรณาธิการวารสารสังคมศาสตร์เอเชียศึกษา

ความพยายามในการปรับตัวของ “การปกครองส่วนท้องถิ่น” ของสาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว

Efforts to orientation “Local Government” of the Lao People’s Democratic
Republic

ออละไท สีสะเพียงทอง¹
Olathay Sisapheangthong

บทคัดย่อ

ความพยายามในการปรับตัวเพื่อแสวงหารูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้รับอิทธิพลมาจากการปกครองท้องถิ่นสมัยเป็นอาณานิคม จนกระทั่งเป็นเอกราชและเป็นรัฐที่ปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจโดยพรรคการเมืองแบบพรรคเดียว โดยเห็นว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการรองรับหรือสนองต่อเป้าหมายของผู้ปกครองรัฐอย่างเดียวนั้นเป็นหลัก มากกว่าเป็นการปกครองตนเองของประชาชนตามหลักการปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมดนำไปสู่การจัดระเบียบทางการเมืองและระบบการปกครองท้องถิ่นของลาวที่มีการปรับเปลี่ยนมาใน 4 ช่วงระยะเวลาที่มีพัฒนาการจนถึงปัจจุบัน ว่าจะจัดรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกี่ระดับชั้น ในขณะที่ปัจจุบันกลับให้ความสำคัญกับท้องถิ่นที่มีศักยภาพหรือความสำคัญทางเศรษฐกิจมากกว่าความต้องการของประชาชน

ปัญหาสำคัญคือความพยายามในการกระจายอำนาจและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมหรือบทบาทในโครงสร้างทางการเมืองระดับท้องถิ่น แต่กลับกลายเป็นการกลับสู่การรวมศูนย์อำนาจโดยการผูกขาดอำนาจของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวภายใต้เป้าหมายของการสร้างความสงบสุขและเอกภาพของชาติ ภายใต้การใช้รัฐธรรมนูญและกฎหมายเป็นเครื่องมือ ทำให้ระบบการปกครองท้องถิ่นเป็นเพียงกลไกการปกครองหรือเครื่องมือของรัฐบาลในการควบคุมและดำเนินการในทางเศรษฐกิจ มิใช่การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามหลักการปกครองท้องถิ่น

คำสำคัญ: การปรับตัว , การปกครองส่วนท้องถิ่น ,สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

¹ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ; Faculty of humanities and Social Science ,Kanchanaburi Rajabhat University
Corresponding author, e-mail: ordee9lae@gmail.com,Tel. 092-6840769

Abstract

Efforts to adapt and find a local government model in the Lao People's Democratic Republic have been influenced by local government during the colonial period. Until independence and a state ruled by centralized power by a single political party. It is seen that local government mainly supports or responds to the goals of the state rulers. Much of it is the self-government of the people according to the principles of local government. All of this has led to the political organization and local government system of Laos being changed in four periods of development until the present. How many levels of local government will be organized? Meanwhile, at present, the focus is on local areas with potential or economic importance rather than the needs of the people.

The key problem is the attempt to decentralize power and provide opportunities for citizens to participate in or play a role in local government structures, but it has turned into a return to centralization of power by monopolizing the power of the Lao People's Revolutionary Party with the goal of creating peace and national unity through the use of the constitution and law as tools. This makes the local government system only a mechanism of governance or a tool for the government to control and operate the economy. It is not promoting the political participation of the people according to the principles of local government.

Keywords: Orientation, Local Government, Lao People's Democratic Republic

1.บทนำ

ปัจจุบันลาวเป็นประเทศที่มีการพัฒนาและความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว แต่การปกครองแบบสาธารณรัฐสังคมนิยมพรรคเดียวตามอุดมการณ์ของลัทธิมากซ์-เลนิน ที่นำโดยพรรคประชาชนปฏิวัติลาวทำให้ยังคงได้รับการวิจารณ์จากนานาชาติในด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศอันนำไปสู่ความยากจน, ความเหลื่อมล้ำทางสังคม, การจำกัดเสรีภาพพลเมือง และการกดขี่ชนกลุ่มน้อยซึ่งยังเป็นปัญหาสำคัญ กว่า 53% ของประชากรลาวอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ราบลุ่ม แต่ลาวถือเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์มากที่สุดแห่งหนึ่งโดยมีทั้งชาวมอญ, กัมพูชา และเผ่าม้งอาศัยอยู่ตามหุบเขาทั่วประเทศ (วิกิพีเดีย, 2567) การจัดการในรูปแบบการปกครองท้องถิ่นจึงมีความสำคัญทั้งต่อระบบการเมืองและเศรษฐกิจที่กระทบต่อชีวิตประชาชน

การปกครองแบบ “สาธารณรัฐประชาธิปไตย” ของประเทศลาวทำให้การวางแผนและสั่งการมาจากส่วนกลางทำให้วิถีการผลิต (Mode of production) ในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมไม่เป็นไปตามทฤษฎี นอกจากนี้ การกระจายความมั่งคั่งภายใต้ระบบนี้ยังมีลักษณะเช่นเดียวกันกับประเทศเผด็จการอำนาจนิยม โดยส่วนแบ่งของความมั่งคั่งจะตกแก่สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ เจ้าหน้าที่รัฐด้านเศรษฐกิจ ตำรวจ และทหารในสัดส่วนที่สูงกว่าระบบอื่น อีกทั้งผู้นำในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมจะหลีกเลี่ยงความขัดแย้งกับคนอื่น ๆ

ในกลุ่มชนชั้นนำด้วยการออกแบบระบบกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้เอื้อต่อการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มชนชั้นนำไว้ นำไปสู่ความด้อยประสิทธิภาพของระบบการผลิตที่กระทบชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วไปในชนบทภายใต้หน่วยการปกครองต่างๆ (Winiecki, 1996)

ความพยายามแสวงหาและปรับปรุงแบบการปกครองที่เหมาะสมกับสังคมชนบทในลาวเริ่มต้นจากสถานการณ์ทางการเมืองของลาวในช่วงปี 1954-1975 เมื่อฝรั่งเศสได้พ่ายแพ้ในสงครามเวียดนาม เป็นเหตุให้ต้อง ยกเอกราชให้แก่ลาว เขมร และเวียดนาม หลังจากได้รับเอกราช ลาวอิสระจำนวนหนึ่ง ได้ทำการจัดตั้งรัฐบาล กลุ่มที่มีบทบาทสำคัญคือกลุ่มเจ้าสุภานุวงศ์ก็ได้ทำการจัดตั้งขบวนการใหม่ ที่เรียกว่า “ขบวนการแนวลาวยุคใหม่” ขึ้นมา (พระมหาจันลา ต้นบัวลี, 2520, น. 15) แม้ภายในกลุ่มผู้ต่อสู้เรียกร้องเอกราชจากฝรั่งเศสได้เกิดการขัดแย้งกันทางด้านแนวความคิด จนได้มีการแยกกลุ่มทางการเมืองออกจากกันในภายหลัง การต่อต้านฝรั่งเศสของชาวลาวนั้นด้านหนึ่งเป็นผลจากการที่ฝรั่งเศสทำการฟื้นฟูลาวเพื่อกระตุ้นให้ลาวภูมิใจในชาติของตน เพื่อเป็นการกำจัดอิทธิพลของไทยออกจากลาวและเป็นการทำให้ชาวลาวมีความประทับใจต่อฝรั่งเศส แต่ผลการฟื้นฟูลาวของฝรั่งเศสกลับเป็นการวางรากฐานให้ชาวลาวตระหนักในความเป็นชาติลาวของตนเอง และฝ่ายต่อต้านเจ้าอาณานิคมได้ใช้สำนึกเรื่องของความเป็นชาติลาวเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้ชาวลาวเข้าร่วมการปฏิวัติ โดยมีการสนับสนุนคือความไม่พอใจของชาวลาวระดับต่างๆ ที่ถูกฝรั่งเศสเอารัดเอาเปรียบ เรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการปกครองที่ฝรั่งเศสปกครองชาวลาวเป็นเสมือนชนชั้นที่สอง รองลงมาจากฝรั่งเศส หรือเรื่องของการเก็บภาษีและเกณฑ์แรงงานที่สร้างความไม่พอใจอย่างมากต่อชนชั้นแรงงานและชาวนา ทำให้การปลุกระดมของคอมมิวนิสต์ ประสบความสำเร็จในการสร้างฐานอำนาจจากชนชั้นแรงงานและชาวนาในการต่อสู้จนหลุดพ้นจากฝรั่งเศส

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของลาวภายหลังการปฏิวัติ 1975 นั้น วิกฤตการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของลาว ภาคธุรกิจการค้าและภาคการเงิน ร้านค้าหลายแห่งปิดกิจการหรือไม่มีสินค้าสำหรับวางขายในร้าน ความมั่นคงและทรัพย์สินเงินทองของประเทศจำนวนมากไหลออกนอกประเทศ ประชาชนเริ่มสะสมทองคำ ส่วนค่าเงินก็บักตกร้อยละอย่างมากเกิดภาวะขาดแคลนสินค้าสาเหตุหลักนอกเหนือจากการกักตุนสินค้า มาจากการควบคุมสินค้าเข้าและการดำเนินการโอนกิจการพาณิชย์และอุตสาหกรรมเป็นของรัฐ

การพยายามสร้างรัฐใหม่ภายหลังการปฏิวัติลาว 1975 ได้ เกิดการลบล้างสิ่งที่เป็นเครื่องหมายของระบบเก่า ตั้งแต่การเปลี่ยนชื่อประเทศจากพระราชอาณาจักรลาวเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เปลี่ยนธงชาติใหม่ ที่มีความหมายของความก้าวหน้าและเจริญรุ่งเรือง เปลี่ยนแปลงเนื้อร้องเพลงชาติ เปลี่ยนสัญลักษณ์บนเหรียญและธนบัตร รวมไปถึงในเรื่องของการศึกษา นอกจากนี้ยังได้ทำการเสริมสร้างสถานะทางการเมืองให้แก่กลุ่มผู้ปกครองใหม่ เนื่องจากต้องการที่จะสร้างคำอธิบายเพื่อส่งต่อความชอบธรรมให้แก่ผู้ปฏิวัติ โดยเป็นไปในทำนองที่ว่า เป็นผู้ชี้นำสังคมลาวให้รอดพ้นจากการตกเป็นทาสเมืองขึ้นของจักรวรรดินิยมอเมริกา อันเป็นสิ่งที่ส่งเสริมผู้นำปฏิวัติและแนวร่วมในฐานะ “วีรบุรุษแห่งประวัติศาสตร์” เพราะฉะนั้นการส่งต่อความทรงจำจึงปรากฏในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์และพิธีภัณฑ์ อนุสาวรีย์และอนุสรณ์สถาน (กิตติศักดิ์ ชินแสง, 2558 ,น.69-84) โดยเฉพาะไกสอน พมวิหาน ผู้นำอันดับหนึ่งของพรรคคอมมิวนิสต์ลาวในเวลาต่อมาที่เน้นการปกครองในลักษณะรวมศูนย์อำนาจ

การปกครองท้องถิ่น (Local Government) เป็นรูปแบบพื้นฐานอย่างหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่มีความสำคัญต่อการฝึกหัดประชาธิปไตย โดยเฉพาะแก่ชุมชนท้องถิ่นที่จะได้มีส่วนร่วมในการตอบสนองปัญหาความเป็นอยู่และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของตนเองได้เป็นอย่างดี เพราะลำพังเพียงรัฐบาลกลางไม่อาจ ดูแลตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาของประชาชนได้อย่างตรงใจและทั่วถึง

อย่างแท้จริง (โกวิทย์ พวงงาม ,2550) ดังนั้น ลักษณะของการปกครองท้องถิ่นคือการที่องค์กรหนึ่งมีอาณาเขตของตนเอง มีจำนวนประชากรตามที่กำหนด มีอำนาจ และมีอิสระในการปกครองตนเอง มีการบริหาร การคลัง ของตน มีหน้าที่ให้บริการด้านต่างๆ แก่ประชาชน ซึ่งประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวจะมีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองตนเอง โดยผ่านตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้ง เช่น การมีสภาท้องถิ่น

บทความนี้มีวัตถุประสงค์แสดงให้เห็นการพยายามปรับตัวทางการเมืองของประเทศไทยในการแสวงหา รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดเวลาท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจของโลก อย่างรวดเร็วจากอดีตในเนื้อหาส่วนที่สอง มาจนถึงการพยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น ในปัจจุบันในส่วนที่สาม และสรุปในส่วนสุดท้าย

2.การปกครองส่วนท้องถิ่นเดิมในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ในประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (2557, น.79-99)แบ่งพัฒนาการของการปกครองส่วนท้องถิ่นเดิมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็น 4ช่วงระยะเวลาพัฒนาการดังนี้

2.1การปกครองท้องถิ่นในช่วงของการเป็นอาณานิคมและอิทธิพลของฝรั่งเศส

ในอดีตฝรั่งเศสมีสิทธิอันชอบธรรมในการปกครองจากสนธิสัญญาสันติภาพระหว่างไทยกับฝรั่งเศส ทำให้ฝรั่งเศสปกครองโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศตนเองเป็นหลัก ทั้งในด้านการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม โดยฝรั่งเศสได้ใช้ยุทธวิธีทางการทูต การเมืองและกองทัพ ในการเข้าควบคุมพื้นที่ ในด้านการปกครองฝรั่งเศสได้นำรูปแบบการปกครองแบบยุโรปมาใช้ คือการปกครองอาณานิคม และได้แบ่งการปกครองลาวเป็นทั้งรัฐอารักขาหรืออาณานิคม หลวงพระบางและรัฐอาณานิคมคือในส่วนอื่นๆ ของลาว (มาร์ติน สจ๊วต-ฟอกซ์, 2553, น. 50) มีการจัดแบ่งการปกครองลาวเป็นการปกครองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในปี ค.ศ.1893 ลาวได้ถูกนำไปรวมกับสหภาพอินโดจีนของฝรั่งเศส ร่วมกับ กัมพูชา ตังเกี๋ย อันนัมและโคชินไชน่าในเวียดนาม ด้านการปกครองลาวส่วนกลาง รัฐบาลฝรั่งเศสได้แยกลาวออกเป็นสองส่วน คือส่วนแขวงหลวงพระบางที่มีฐานะเป็นรัฐอารักขาของฝรั่งเศสโดยมีเจ้ามหาชีวิตลาวเป็นผู้ปกครอง ขณะที่ส่วนอื่นๆ ของลาวเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสโดยมีชาวฝรั่งเศสเป็นผู้สำเร็จราชการลาวและขึ้นตรงต่อผู้สำเร็จราชการอินโดจีนอีกทีหนึ่ง รวมทั้งมีสภาที่ปรึกษา คือ สภาชาวพื้นเมือง ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ผู้สำเร็จราชการลาว

สำหรับการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นนั้น ลาวถูกแบ่งออกเป็นสอง ส่วน ส่วนแรกคือหลวงพระบางมีฐานะเป็นรัฐอารักขา โดยมีเจ้ามหาชีวิตเป็นประมุข แต่มีชาวฝรั่งเศสเป็นผู้มีระดับรองลงมา ส่วนที่สองคือ แขวงทั้ง 9 คือเวียงจันทน์ เชียงขวาง ห้วยพัน ห้วยของ พงสาลี คำม่วน สุวรรณเขต สาละวัน และจำปาสัก มีฐานะเป็นอาณานิคม โดยแต่ละแขวงมีเจ้าแขวงซึ่งมีอำนาจสูงสุดเป็นชาวฝรั่งเศส และรัฐบาล กลางที่เวียงจันทน์ จะได้แต่งตั้งชาวฝรั่งเศสให้เป็นเจ้าเมือง (นายอำเภอ) อุปฮาด (ปลัด อำเภอ) นายกอง (ปลัดกิ่ง) ขณะที่กำนันและผู้ใหญ่บ้านจะเป็นประชาชนลาวที่นิยม ฝรั่งเศสเป็นผู้ปกครอง (สุทัศน์ มั่งไธสง, 2539, น. 11-14)

ศุทธิกานต์ มีจัน อธิบาย(2556, น.50)การจัดโครงสร้างการปกครองในช่วงเวลานี้ว่าได้แบ่งการปกครองออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนกลางมีการจัดตั้งกระทรวง ทบวง กรม และอีกส่วนหนึ่ง คือ ส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย 5ลำดับชั้น คือ แขวง มี เรสิดังต์ (Provincial Residents) เป็นผู้ปกครอง เมือง มี เดเลเกย์ (Délégué) เป็นผู้ปกครอง กอง มินายกองเป็นผู้ปกครอง ตาแสง มีตาแสง (TaXeng) เป็นผู้ปกครอง บ้าน มีนายบ้านเป็นผู้ปกครอง โดย“แขวง” เป็นหน่วยการปกครองที่ใหญ่ที่สุดในระดับท้องถิ่น ขึ้นตรงหรืออยู่ภายใต้การบังคับบัญชาต่อข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส หรือผู้สำเร็จราชการประจำลาว (Résident Supérieur) แขวง

ประกอบด้วยหลาย “เมือง” เมืองแบ่งเป็นหลาย “ตาแสง” ที่มีความหมายได้ทั้งหน่วยการปกครองระดับตำบล และหัวหน้าผู้ปกครอง ซึ่งได้รับการเลือกตั้งมาจากนายบ้านที่อยู่ในพื้นที่ตาแสงนั้นๆ โดยเจ้าเมืองให้การรับรอง ทั้งตาแสงและนายบ้านมีหน้าที่ในการสำรวจประชากร รายงานเกี่ยวกับการเกิดการตาย ดูแลประชาชนตาม คำสั่งของเจ้าเมืองและเจ้าแขวง

ส่วนท้องถิ่นพิเศษมีเทศบาล ทั้งนี้ฝรั่งเศสได้จัดตั้งเทศบาลขึ้นในทุกท้องที่ทุกแขวงเพื่อดำเนินการ บริหารงานส่วนท้องถิ่น โดยมอบให้ข้าหลวงประจำจังหวัดดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรี (Resident Maire) นอกจากนี้ยังมี “กอง” ที่จัดตั้งขึ้นในเขตที่ไม่สามารถจัดเป็นเมืองได้ โดยมีนายกกองเป็นผู้ปกครองซึ่ง อาจขึ้นต่อเจ้าเมืองหรือเจ้าแขวงแล้วแต่กรณีไป ในด้านอำนาจหน้าที่นั้น ตาแสงและนายบ้านมีหน้าที่สืบสวน หาคณร้าย และเป็นผู้พิพากษาในคดีบางประเภท สามารถที่จะปรับผู้ที่กระทำการละเมิดจารีตประเพณีหรือ ความสงบของหมู่บ้าน หากตาแสงและนายบ้านทำงานได้ดี เจ้าแขวงอาจให้ยศเป็นหมื่น แสน เพี้ย และพญา ส่วนเจ้าเมืองนั้นถือว่ามีความอำนาจเบ็ดเสร็จและประชาชนต้องเชื่อฟังอย่างเคร่งครัด มีการใช้อำนาจและ กระบวนการปกครองด้วยระบบศาล หัวหน้าตำรวจ ระบบโรงเรียนโดยผ่านหัวหน้าโรงเรียนประณมสมบูรณ์ ตอนต้น การสาธารณสุขโดยใช้การออกคำสั่งเกี่ยวกับคำรักษาพยาบาล ใช้อำนาจปกครองประชาชนผ่านตา แสงและนายบ้าน

2.2 การปกครองท้องถิ่นในช่วงของการสถาปนาประเทศใหม่ ค.ศ. 1975

ศุทธิกันต์ มีจัน อธิบายว่า (2556, น.54-55)ก่อนการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว ค.ศ.1991 เมื่อพรรคประชาชนปฏิวัติลาวยึดอำนาจจากรัฐบาลแห่งราชอาณาจักร ลาวแล้ว หัวใจสำคัญประการหนึ่ง คือเปลี่ยนแปลงการจัดระเบียบบริหารราชการ โดยในช่วงระยะเริ่มแรกของการปกครองจนถึงก่อนการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ค.ศ.1991 นั้น มีแนวโน้มเป็นการกระจายอำนาจโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีการแยกหน่วยงานออกเป็นอิสระจาก องค์การของราชการบริหารส่วนกลาง มีงบประมาณและบุคลากรเป็นของตนเอง เจ้าหน้าที่ทั้งหมดของหน่วย การปกครองท้องถิ่นเหล่านั้นได้รับเลือกตั้งจากประชาชน รวมทั้งมีอิสระในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของตน เป็นไปตามระเบียบการเกี่ยวกับการจัดตั้งสภาประชาชนและคณะกรรมการปกครองท้องถิ่นชั้นต่างๆ ซึ่งได้รับการ รับรองโดยที่ประชุมสมัชชาวิสามัญของคณะรัฐมนตรีสมการเมืองแห่งชาติ เมื่อปีค.ศ.1975 และกฎหมายว่า ด้วยการจัดตั้ง สภาประชาชนและคณะกรรมการปกครองประชาชนชั้นต่างๆ เลขที่ 101/ส.ป.ส. ลงวันที่ 30 กรกฎาคม ค.ศ.1978 โดยแบ่งโครงสร้างออกเป็น 4 ลำดับชั้น ได้แก่แขวงหรือกำแพงนคร มี เจ้าแขวงหรือเจ้า ครองกำแพงนครเป็นผู้ปกครอง เมือง มีเจ้าเมือง เป็นผู้ปกครอง ตาแสง มี ตาแสงเป็นผู้ปกครอง บ้าน มี นายบ้านเป็นผู้ปกครอง โดยไม่มีระดับกอง

ในแต่ละชั้นมีสภาประชาชนและคณะกรรมการปกครองท้องถิ่นขึ้น ต่างๆได้แก่สภาประชาชนระดับ แขวง และกำแพงนคร สภาประชาชนเมืองและเทศบาลแขวง สภาประชาชนตาแสงและเทศบาลเมือง ซึ่งสภา ประชาชนชั้นต่างๆ ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนท้องถิ่นที่สภาประชาชนชั้นนั้นๆ ตั้งอยู่ เพื่อทำหน้าที่เป็น องค์การอำนาจรัฐอยู่ในท้องถิ่นเป็นตัวแทนให้แก่สิทธิประโยชน์และรับผิดชอบต่อประชาชนในท้องถิ่นนั้น โดย สภาประชาชนชั้นต่างๆ จะเป็นผู้เลือกตั้งคณะกรรมการปกครองประชาชนในชั้นของตนและผู้พิพากษาศาลชั้น ของตนยกเว้นสภาประชาชนตาแสงที่ไม่มีศาลประชาชนเป็นของตนเองโดยอำนาจในการตัดสินใจที่เกิดขึ้นใน เขตตาแสงและเทศบาลนั้นเป็นอำนาจของศาลประชาชนเมืองและศาลประชาชนแขวงหรือกำแพงนครซึ่งต่อมา ในปี ค.ศ.1983 ได้มีการยุบเลิกสภาประชาชนตาแสงแต่ยังคงคณะกรรมการปกครองตาแสงไว้

ศุทธิกันต์ (2556, น.55)เห็นว่า ช่วงเวลานี้ถือได้ว่าสภาพประชาชนเป็นกลไกที่มีความสำคัญและบ่งชี้ถึงการก้าวเข้าสู่การกระจายอำนาจของลาว ในยุคนั้นและถือได้ว่าเป็นยุคที่มีลักษณะของการสร้างประชาธิปไตยในระดับฐานรากได้อย่างชัดเจนที่สุด ซึ่งในแต่ละชั้นต่างๆ มีอำนาจหน้าที่คล้ายกันคือ การรับประกันการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐ รักษาความสงบเรียบร้อย ทรัพย์สินของรัฐและพลเมืองในท้องถิ่นของตนรวมถึงการรับประกันสิทธิความเสมอภาคและส่งเสริมความสามัคคีระหว่างชนชาติในท้องถิ่นนั้นๆ ตลอดจนปลุกระดมให้พลเมืองในท้องถิ่นปฏิบัติพันธะหน้าที่ที่มีต่อรัฐให้เป็นไปด้วยดี นอกจากนี้สภาประชาชนชั้นต่างๆ ยังมีอำนาจออกมติเพื่อใช้ปฏิบัติหรือใช้ในการแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสังคมของพื้นที่นั้นโดยไม่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมายของรัฐหรือมติขององค์การรัฐชั้นสูงกว่า

2.3การปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ค.ศ.1991

ศุทธิกันต์ (2556, น.58) สรุปว่า หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ค.ศ.1991 เป็นผลให้การจัดโครงสร้างการปกครองมีลักษณะของการรวมศูนย์อำนาจที่เข้มข้นมากขึ้น เนื่องจากประสบการณ์ของการกระจายอำนาจในการปกครองที่ไม่ประสบความสำเร็จโดยเฉพาะสภาประชาชนชั้นต่างๆ ไม่มีบทบาททางการปกครองเท่าที่ควร โดยส่วนใหญ่จะเป็นบทบาทของคณะกรรมการการปกครองประชาชน หลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ค.ศ.1991 ถือได้ว่าเป็นก้าวสำคัญของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครอง จากการปกครองตามเขตแดนสู่การแบ่งชั้นคุ้มครอง และเปลี่ยนจากการคุ้มครองด้วยมติคำสั่ง เป็นการคุ้มครองรัฐด้วยรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้โครงสร้างการปกครองระดับท้องถิ่นมีเพียง4 ลำดับชั้นคือ แขวง กำแพงนคร เมืองและบ้าน โดยหน่วยการปกครองและตำแหน่ง “ตาแสง” ถูกยกเลิกไปไม่มีการระบุถึงสภาท้องถิ่นใดๆทั้งสิ้น เหตุที่นำไปสู่การยกเลิกตาแสง เนื่องมาจากตาแสงเป็นหน่วยงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและสร้างความยุ่งยากให้แก่การประสานงานระหว่างเมืองกับบ้าน ซึ่งทำให้การนำมติคำสั่งขององค์การชั้นสูงมาปฏิบัติในหน่วยการปกครองระดับบ้านเป็นไปอย่างล่าช้า เป็นผลให้คำร้องขอประชาชนที่เสนอขึ้นสู่การปกครองระดับเมืองจึงตกค้างอยู่ที่ตาแสงแต่ถึงแม้ว่าจะมีการยกเลิกตาแสงแล้ว ในบางพื้นที่ก็ยังคงมีตาแสงอยู่ เช่น เขตห่างไกลหรือภูเขา เนื่องจากความจำเป็นทางการปกครองเพราะประชาชนไม่สะดวกในการเข้ามาติดต่อกับส่วนราชการระดับเมืองได้

เมื่อเข้าสู่ยุครัฐบาลภายใต้ระบอบสังคมนิยมจึงได้พยายามสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา ถนนสถานพยาบาลและโรงเรียน ขึ้นทั่วประเทศ ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้รับการดูแลจากรัฐบาลและถือว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของรัฐ แต่ในขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงจากระบบเสรีนิยมมาสู่สังคมนิยมยังหมายถึงการควบคุมและตรวจสอบอย่างเคร่งครัดโดยฝ่ายปกครอง ตลอดจนการสร้างกลไกในการบ่มเพาะค่านิยมทางการเมืองของรัฐบาล ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในระดับสังคมบ้านและเมือง กล่าวคือ ค่านิยมและประเพณีของหมู่บ้านที่ไม่สอดคล้องกับอุดมการณ์สังคมนิยมจะถูกลบทิ้งเป็นผลให้บ้านกลายเป็นหน่วยการเมืองและสังคมที่มีความสำคัญในระบบการเมืองการปกครองแบบสังคมนิยมของลาว ซึ่งกลไกการควบคุมที่เข้มงวดนี้ หลายประเด็นได้นำมาสู่ความไม่พอใจของประชาชน อาทิ การเดินทางไปต่างแขวงต้องทำเรื่องขออนุมัติถึง 7 ขั้นตอน และการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินของประชาชนออกนอกพื้นที่เป็นไปด้วยความยากลำบากเพราะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ก่อนเสมอ

โดยสรุป ภาพรวมของพัฒนาการปกครองท้องถิ่นของ ลาวในช่วงเวลานี้ ถือได้ว่าภายใต้ระบบการบริหารแบบรวมศูนย์ส่งผลให้การบริหารตัวเมืองและชนบทไม่มีความแตกต่างกันมากนักเนื่องจากรัฐบาล

สนับสนุนงบประมาณให้ทั้งหมด แม้ว่าเมืองใหญ่ อาทิกำแพงนครเวียงจันทน์ หลวงพระบาง สะหวันนะเขต และจำปาศักดิ์จะเป็นศูนย์กลางทางการปกครอง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม แต่รูปแบบการบริหาร ไม่ได้แยกระหว่างการเป็นเขตเมืองและชนบท

2.4 การปกครองท้องถิ่นหลังการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ค.ศ.2003

ในปี ค.ศ. 2003 ถือได้ว่าเป็นปีที่มีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่น ของลาวในเชิงของการปรับตัวที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีเป้าหมายในการแบ่งอำนาจและมอบหมายความรับผิดชอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้คุ้มครองดินแดน ทรัพยากรธรรมชาติและประชาชนเพื่อความเจริญมั่งมี ความสะดวกโดยกลไกทางกฎหมายที่มีความสำคัญต่อการปรับตัวในยุคปัจจุบัน ได้แก่ การแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ค.ศ. 1991

ภายหลังการแก้ไขรัฐธรรมนูญในปี ค.ศ. 2003 ซึ่งกำหนดให้การปกครองท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 3 ชั้น สุทธิกันต์ (2556, น.61)ได้แก่ ชั้นแขวง มีแขวงและนครหลวง ในกรณีจำเป็นอาจจัดตั้งเป็นเขตการปกครองพิเศษได้ ในปัจจุบันมีเพียง 1 แห่ง คือ นครหลวงเวียงจันทน์ มีเจ้าแขวงและเจ้าครองนครหลวง เป็นผู้ปกครองชั้นเมือง ประกอบด้วย เมืองและเทศบาล มีเจ้าเมืองและหัวหน้าเทศบาล เป็นผู้ปกครอง ส่วนชั้นบ้าน มีบ้านเป็นผู้ปกครองประกอบกับการประกาศใช้กฎหมายการปกครองส่วนท้องถิ่นค.ศ. 2003 ซึ่งตามมาตรา 3 ได้นิยามความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า เป็นการจัดตั้งหน่วยการบริหารรัฐในชั้นท้องถิ่นที่มีภาระบทบาทในการคุ้มครองด้านการบริหารทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม สิ่งแวดล้อม การวางแผนการพัฒนาตัวเมืองการบริการสาธารณะ การรับประกันความสงบและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในท้องถิ่น โดยมีความร่วมมือกับต่างประเทศตาม

นอกจากนี้ยังมีการมอบหมายของรัฐบาล ให้ยึดหลักปฏิบัติตามมติกรมการเมืองศูนย์กลางพรรค เลขที่ 118/ กม.สพ. ลงวันที่15 ธันวาคม ค.ศ.2003 ว่าด้วยการสืบต่อปรับปรุงโครงสร้างบริหาร องค์กรปกครองท้องถิ่น ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมซึ่งมีสาระสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

(1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปรับปรุงใหม่ให้ถูกต้องตามภาระ บทบาท สิทธิหน้าที่และเงื่อนไขการจัดตั้งตามกฎหมายแบบเป็นขั้นตอน เพื่อให้แขวง เมืองและบ้านมีความพร้อมในการพัฒนาท้องถิ่น

(2) ศึกษาแนวทางการปรับปรุงองค์การพัฒนาและบริหารตัวเมืองให้ยกฐานะเป็นเทศบาลและศึกษาการค้นคว้าแนวทางการจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษในท้องถิ่นที่มีเงื่อนไข สร้างให้มีตัวเมืองขนาดเล็กอยู่ในเขตชนบทติดกับเขตในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาของแต่ละท้องถิ่น

(3) ศึกษาแนวทางการปรับปรุงสำนักงานของแขนงการ ซึ่งเป็นส่วนราชการในชั้นเมือง หรือจัดตั้งขึ้นเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละท้องถิ่น และในบางกรณีอาจไม่จำเป็นต้องเน้นความเป็นเอกภาพและมีรูปแบบเช่นเดียวกันในแต่ละท้องถิ่นด้านการปรับปรุงทางนิติกรรมได้มีการเพิ่มอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพื่อการปรับปรุงการปกครองและการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมให้อยู่ในอำนาจของการปกครองท้องถิ่น จากแนวปฏิบัติ 3 ฉบับ ได้แก่คำสั่งแนะนำของกรมการเมืองศูนย์กลางพรรค เลขที่ 09/กม.สพ.ลงวันที่ 8 มิถุนายน ค.ศ.2003 ว่าด้วยการสร้างบ้านและกลุ่มบ้านพัฒนา คำสั่งแนะนำของนายกรัฐมนตรี เลขที่ 01/นย ลงวันที่ 11มีนาคม ค.ศ.2003 ว่าด้วยการสร้างแขวงเป็นหน่วยยุทธศาสตร์เมืองเป็นหน่วยแผนการงบประมาณและสร้างบ้านเป็นหน่วยพื้นฐานจัดตั้งปฏิบัติ และคำแนะนำของคณะปรับปรุงองค์การจัดตั้งรัฐ ลงวันที่7 มกราคม ค.ศ. 2003 ว่าด้วยการปรับปรุงการจัดตั้งและเคลื่อนไหวของห้องว่าการปกครองแขวง-นคร

การปรับเปลี่ยนรูปแบบและขอบเขตอำนาจหน้าที่ของการปกครองส่วนท้องถิ่นของลาวตามการประกาศใช้กฎหมายหรือแนวปฏิบัติดังกล่าวได้รับอิทธิพลสำคัญมาจากนโยบายจินตนาการใหม่ที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของ ลาวที่มีการขยายตัวอย่างมาก ส่งผลให้มีการปรับปรุงระบบการบริหารรัฐอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ พรรคประชาชนปฏิวัติลาวจึงได้นำแนวคิด “การสร้างกลุ่มบ้านและบ้านพัฒนา” มาเป็นแนวทางในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ ในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาหลาย ๆ ด้าน (ศุทธิกันต์, 2556, น.64) เช่น การแก้ไขปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การพัฒนาทางสังคมและการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของกระทรวงและการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นตามที่รัฐบาลมอบหมายภารกิจ เพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนนโยบายของพรรคไปสู่การปฏิบัติ โดยมีแนวนโยบายเปลี่ยนให้แขวงเป็นหน่วยด้านยุทธศาสตร์ เปลี่ยนเมืองให้เป็นหน่วยด้านการวางแผนและงบประมาณ เปลี่ยนหมู่บ้านให้เป็นหน่วยสนับสนุนการทำงาน รวมถึงการกระจายอำนาจให้แก่แขวง เพื่อยุติการวางแผนเศรษฐกิจจากส่วนกลางที่ไม่มีประสิทธิภาพและขาดความคล่องตัว ซึ่งการกระจายอำนาจดังกล่าวส่งผลให้เจ้าแขวงมีอิสระในการบริหารและพัฒนาทางเศรษฐกิจภายในแขวงของตนเองอย่างกว้างขวาง ได้แก่ การกำหนดแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ งบประมาณการก่อสร้าง การค้าภายในแขวงและการติดต่อทางการค้ากับต่างประเทศ

ศรีประภา เพชรมีศรี (2547, น.225)ตั้งข้อสังเกตว่าการเปลี่ยนผ่านอำนาจทางเศรษฐกิจให้แก่แขวงในยุคนี้เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการสถาปนาอำนาจและบทบาทในท้องถิ่นของเจ้าแขวง ทั้งนี้ได้มีการตั้งข้อสังเกตว่า การกระจายอำนาจที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะการมอบอำนาจให้แก่เจ้าแขวงนั้น เป็นการกระจายอำนาจทางการบริหารและการจัดการทางเศรษฐกิจจากส่วนกลางไปยังส่วนท้องถิ่นระดับแขวงมากขึ้น ในขณะที่อำนาจของส่วนกลางภายในพื้นที่แขวงกลับมีลดลง เมื่อมีแนวโน้มเช่นนี้จึงได้มีความพยายามดึงอำนาจกลับมารวมศูนย์ที่ส่วนกลางเช่นเดิม สาระสำคัญในพัฒนาการของการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในช่วงเวลาดังกล่าวได้นำไปสู่การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงาน ดังต่อไปนี้

- (1) ปรับปรุงหน่วยองค์การปกครองขึ้นแขวง โดยยุบเขตพิเศษไซสมบูน จากเดิมที่มี 16 แขวง 1 นครหลวงและ 1 เขตพิเศษ ให้เหลือ 16 แขวงและ 1 นครหลวง รวมถึงการปรับปรุงจำนวนบุคลากรของแขวงบางแห่งให้มีความเหมาะสมมากขึ้น
- (2) ปรับเปลี่ยนจำนวนหน่วยการปกครองภายในโครงสร้างการปกครองท้องถิ่น โดยในปี ค.ศ.2003 ได้ปรับจำนวนเมืองให้ลดลงจาก 141 เมือง เหลือ 139 เมือง ต่อมาในปีค.ศ. 2007 ได้เพิ่มเมืองขึ้นอีก 1 แห่ง ทำให้มีจำนวนเมืองทั้งสิ้น 140 แห่ง
- (3) จัดตั้งองค์การพัฒนาและบริหารตัวเมือง ณ ที่ตั้งสำนักงานปกครองแขวงทั้ง 16 แขวง เพื่อให้บริการและพัฒนาตัวเมืองเพื่อสนับสนุนการยกระดับให้เป็นเทศบาลต่อไป
- (4) เตรียมการจัดตั้งเทศบาลหลวงพระบางเพื่อนำเสนอให้รัฐบาลพิจารณา
- (5) กระบวนการขยายเขตหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ในทั่วประเทศ ซึ่งเป็นรูปแบบของการรวบรวมจัดตั้งพร้อมทั้งการโยกย้ายหลังคาเรือนไปตั้งอยู่รวมกันในพื้นที่ที่มีการพัฒนาดีกว่า ในปี ค.ศ.2005 มีจำนวนบ้าน 10,552 แห่งและลดลงในปี ค.ศ.2010 เหลือเพียง 8,647 แห่ง

ในช่วงปี ค.ศ.2003 มีการพัฒนารูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่เป็นทางการ ในลักษณะเหมือนการทดลองขึ้น โดยเกิดหน่วยการปกครองแบบรวมกลุ่ม (Cluster) ที่เรียกว่า “เขต (zones)” และ “คุ่มบ้าน” (Group villages) โดยการแบ่งเป็นเขตและคุ่มบ้านนี้ เป็นการจัดตั้งและแบ่งพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ในลักษณะของการรวมกลุ่มบ้าน ประมาณ 7-15 บ้านต่อ 1 เขตหรือคุ่มบ้าน(ศุทธิกันต์, 2556, น.66)เป็นหน่วยเชื่อมโยงระหว่างเมืองกับบ้าน แทนที่หน่วยการปกครอง ตามแสงที่เคยมีในอดีตถึงแม้จะมีผลดีในแง่ของการกระชับ

ขั้นตอนการปกครองระหว่างแขวง เมืองและบ้านก็ตาม แต่ในขณะเดียวกันก็ส่งผลเสียต่อการจัดการปกครองที่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะในแขวงที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่และมีความสลับซับซ้อน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการบริหารและการจัดบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งผลจากการควบคุมตรวจสอบของเจ้าหน้าที่รัฐไม่สามารถทำได้ทั่วถึงและนำไปสู่ข้อบกพร่องในการควบคุมและป้องกันการกระทำความผิดต่างๆ เช่น การลักลอบขนสินค้าหรือค้าขายหนีภาษีและการลักลอบตัดไม้ เป็นต้น และในบางพื้นที่จะประสบปัญหาเรื่องสถานที่ทำการของส่วนราชการอยู่ไกลจากพื้นที่หมู่บ้าน เช่น แขวงน้ำบัก แขวงเวียงคำและแขวงโพนชัย เป็นต้นโครงสร้างที่เกิดขึ้นนี้เป็นโครงสร้างที่ไม่เป็นทางการเนื่องจากไม่มีบัญญัติเป็นกฎหมาย แต่ได้รับการอ้างถึงบ่อยครั้งในเอกสารของทางราชการ ประกอบกับมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทมากขึ้นในปัจจุบัน ถือเป็นรากฐานสำคัญในการก้าวสู่การกระจายอำนาจของลาวในอนาคตได้

ปัญหาสำคัญคือการปรับปรุงองค์การปกครองท้องถิ่นที่เกิดขึ้นยังไม่เท่าทันต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการปกครองชั้นเมืองและบ้านที่ยังไม่มีการปรับปรุงให้มีความเข้มแข็งด้วยแนวทางที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ประเด็นสำคัญก็คือการทำหน้าที่ในฐานะตัวแทนของประชาชนที่ยังไม่มีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดทำหน้าที่ในการพิจารณาตัดสินใจปัญหาสำคัญต่างๆและมีบทบาทในการติดตามตรวจตราการบริหารของรัฐ ซึ่งเป็นช่องว่างสำคัญที่ทำให้เกิดการใช้อำนาจที่มีแนวโน้มไปสู่การล่วงละเมิดสิทธิของประชาชนได้

3.ความเปลี่ยนแปลงของการปกครองส่วนท้องถิ่นใหม่

ลาวพยายามปรับตัวอย่างเต็มที่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านของโลกที่มีผลกระทบต่อประเทศอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ในลักษณะที่ยังไม่สามารถหาข้อสรุปที่ลงตัวในการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสมได้ แต่จำเป็นต้องมีการปรับตัว โดยทำการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่น ลาว ตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น ค.ศ. 2015ซึ่งถือว่าได้มีการปฏิรูปทางองค์การ และโครงสร้าง โดยจัดให้มีสภาประชาชนชั้นแขวง (Provincial People's Council) เป็นองค์การตัวแทนแห่งสิทธิและผลประโยชน์ของปวงชน มีอำนาจหน้าที่ติดตามและตรวจตราการปฏิบัติหน้าที่ของบรรดาองค์การรัฐในราชการส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญฉบับปรับปรุง ค.ศ. 2015 ในมาตรา 76 ส่วนกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น ส.ป.ป.ลาว ฉบับปรับปรุง เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม ค.ศ. 2015 กำหนดมีการปฏิรูปทางด้านโครงสร้าง โดยเพิ่มองค์การปกครองนคร(The city Administrations) เข้ามาใหม่ตามมาตรา61 และกำหนดให้นคร เป็นเมือง (อำเภอ) หรือเทศบาลที่มีระดับการพัฒนาสูง และมีเงื่อนไขครบถ้วนตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ซึ่งรวมเอาทั้งพื้นที่ตัวเมืองและชนบทซึ่งประกอบด้วยหลายบ้าน (หมู่บ้าน) แต่ทั้งนี้ หากยังคงบัญญัติไว้ซึ่งองค์การปกครองเทศบาลตามมาตรา 44โดยในกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น ฉบับปรับปรุง ค.ศ. 2015 มาตรา 44 ได้บัญญัติว่า เทศบาลเป็นองค์การซึ่งจัดให้มีขึ้นในองค์การปกครองเมือง(อำเภอ) รวมเอาทั้งพื้นที่ตัวเมืองและชนบทและประกอบด้วยหลายบ้าน(หมู่บ้าน) นอกจากนี้กฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นฉบับปรับปรุง ค.ศ. 2015 ยังได้มีการปรับปรุงโดยการกำหนดเงื่อนไขการจัดตั้งองค์การปกครองแขวง (จังหวัด) และนครหลวงรวมเป็นเงื่อนไขอันเดียวกันตามมาตรา 9 (มร พูนสวัสดิ์, 2560, น.51-53) รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันของลาวจึงถูกให้ความสำคัญหรือนำหนักไปที่ศูนย์กลางที่มีความเจริญหรือพัฒนาเป็นหลักมากกว่าระดับบ้าน โดยให้ความสำคัญกับรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การปกครองนคร และรูปแบบเมืองหรือเทศบาลเป็นหลัก

สำหรับหลักการของการปกครองท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นฉบับปรับปรุง วันที่ 14 ธันวาคม ค.ศ. 2015 มาตรา 3 ได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดตั้งและการเคลื่อนไหวขององค์การปกครองท้องถิ่นให้ปฏิบัติตามหลักการ ดังนี้(มร พูนสวัสดิ์,2560, น.53)

- 1) ต้องมีการรวมศูนย์เป็นเอกภาพ (unity) ในการคุ้มครองรัฐโดยมีการแบ่งชั้นคุ้มครอง ชัยบ้าน (หมู่บ้าน) ขึ้นกับชั้นเมือง (อำเภอ) ขึ้นเมืองขึ้นกับชั้นแขวง (จังหวัด) ขึ้นแขวงขึ้นกับรัฐบาล
- 2) ส่งเสริมสิทธิเป็นเจ้าของประชาชน เพิ่มความรับผิดชอบขององค์การปกครองท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยผ่านสภาประชาชนชั้นแขวง (Provincial People's council)
- 3) รับผิดชอบบนพื้นฐานรัฐธรรมนูญและกฎหมายเพื่อรับประกันให้แก่การเปลี่ยนแปลงใหม่ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ดำเนินไปสู่เป้าหมายสังคมนิยมภายใต้ความเป็นเอกภาพ (Unity) และมีความสามัคคีปรองดองภายในพรรคบนพื้นฐานหลักการรวมศูนย์ประชาธิปไตย ทั้งนี้ ก็เพื่อสืบต่อเสริมขยายประชาธิปไตย และให้สิทธิแก่ปวงชนลาว เพื่อเพิ่มทวีความศักดิ์สิทธิ์ของอำนาจอธิปไตย และต้านกับปรากฏการณ์อาญาสิทธิ์ทุกรูปแบบ อันได้แก่ ด้านกับทัศนคติที่ละเลยต่อหลักมันของชนชั้นและ ละเลยต่อหลักการรวมศูนย์ประชาธิปไตยที่มีแนวคิดแบ่งแยกเป็นหลายพรรคในลาว

จากความพยายามแสวงหารูปแบบและการพัฒนาอำนาจหน้าที่ของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสมกับสังคมของลาวที่ปรับทั้งรูปแบบและอำนาจหน้าที่ แต่ปัญหาสำคัญคือความเชื่อมโยงขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนที่ยังไม่มีความลงตัว ทำให้บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการปรับรูปแบบตลอดเวลายังคงผูกพันอยู่ภายใต้อำนาจศูนย์กลางเป็นหลักมากกว่าการกระจายอำนาจที่เป็นหลักการสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น จะเห็นได้จากการแบ่งและกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น ในลักษณะที่เรียกว่า ลำดับชั้น อันได้แก่ ชั้นแขวง ขึ้นเมือง และขึ้นตาแสง ซึ่งแต่ละชั้นมีคณะกรรมการ ปกครอง มีสภาประชาชน และบรรดาองค์การจัดตั้งมหาชน ภายใต้การนำของพรรค กลไกการคุ้มครอง บริหารรัฐระยนี้เป็นการบริหารแบบเกื้อกูล ยังไม่มีกฎหมายอย่างชัดเจน องค์การปกครองชั้นแขวงในระบบมีการกระจายอำนาจการปกครองส่วนใดส่วนหนึ่งให้แก่ท้องถิ่น โดยสภาประชาชนชั้นแขวงเป็น ตัวแทนแห่งสิทธิและอำนาจของประชาชน ในทั่วแขวงจะมีบทบาทสองอย่างที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน คือ องค์การปกครองชั้นแขวงเป็น ตัวแทน ซึ่งรับผิดชอบต่อรัฐบาลตามกฎหมาย และองค์การปกครองชั้นแขวงเป็นผู้จัดตั้งปฏิบัติและรับผิดชอบโดยตรงต่อสภาประชาชนชั้นแขวงนคร รัฐบาลไม่ได้เป็นผู้จัดตั้งองค์การปกครองท้องถิ่นโดยตรง นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับรองผลการเลือกตั้งประธานองค์การปกครองแขวง นครภายหลังเลือกตั้งสำเร็จ ซึ่งสภาประชาชนชั้นแขวงเป็นผู้พิจารณารับรองโครงการและจัดการแต่งตั้งหัวหน้าแผนกการของแขวงนครตามมาตรฐานตำแหน่งงานบริหารที่ศูนย์กลางกำหนดไว้ (อะนุสอน บัวละพัน และคณะ, 2565 , น.259)

จากภาพรวมจะเห็นได้ว่าการสถาปนาประเทศลาว ค.ศ. 1975 เป็นต้นมา ในช่วงระยะแรกเริ่มก่อตั้งประเทศ ยังไม่มีรัฐธรรมนูญ และไม่มีกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นบังคับใช้แต่อย่างใด ทำให้การจัดระเบียบการปกครองภายในประเทศมีความสับสนมากนัก เพราะแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องของการปกครองท้องถิ่นในช่วงระยะนั้น ส่วนมากถือว่ายังมีความผูกพันกับความคิดในระบอบเก่าซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการปกครองของประเทศอาณานิคม แต่ถ้าสังเกตจากรูปแบบทางโครงสร้างแล้ว การปกครองท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสภาประชาชน และคณะกรรมการปกครองประชาชนชั้นต่าง ๆ ค.ศ. 1978 มาตรา 1 บัญญัติว่า ประเทศแบ่งเป็นแขวง (จังหวัด) และนครหลวงแขวงแบ่งเป็นเมือง (อำเภอ) และเทศบาลแขวง นครหลวงแบ่งเป็นเมือง (อำเภอ) เมืองแบ่งเป็นตาแสงและเทศบาลเมืองเมือง (อำเภอ) แขวง (จังหวัด) และนครหลวง ล้วนแต่ประกอบด้วยสภาประชาชน และบรรดาคณะกรรมการปกครองตามลำดับ 73 ฉะนั้น การปกครองท้องถิ่นในช่วงระยะ ดังกล่าวจึงมีลักษณะใกล้เคียงกับการกระจายอำนาจ(Decentralization) มากกว่าการแบ่งอำนาจการปกครอง(Deconcentration) โดยความเป็นจริงแล้ว ลาว มีการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นเรื่อยมาตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย เช่น รัฐธรรมนูญฉบับแรก ค.ศ. 1991 และฉบับปรับปรุง ค.ศ. 2003 และค.ศ. 2015 รวมทั้งกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นฉบับแรก ค.ศ. 2003 และ ค.ศ. 2015

ตามลำดับที่แสดงถึงความพยายามแสวงหาการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสมกับสังคมลาวที่ยังไม่ลงตัวจนถึงปัจจุบัน

4.สรุป

พัฒนาการในการวางรากฐานการปกครองท้องถิ่นของลาว นับตั้งแต่เป็นอาณานิคมจนกระทั่งเป็นเอกราชและเป็นรัฐที่ปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจโดยพรรคการเมืองเดียวในปัจจุบันนั้น ไม่ได้มีการเปลี่ยนไปในเชิงเจตนาของการสร้างระบบควบคุมความสงบภายในประเทศ และเป็นกลไกการปกครองที่รองรับหรือสนองต่อเป้าหมายของผู้ปกครองรัฐอย่างเดียวนั้นเป็นหลัก กล่าวคือในยุคอาณานิคมได้สร้างให้การปกครองท้องถิ่น เป็นระบบการปกครองที่มีกลไกการควบคุมแบบลำดับขั้นโดยมีผู้แทนของฝรั่งเศสในฐานะ เจ้าอาณานิคมไม่เพียงแต่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินนโยบายตามคำสั่งรัฐบาลเท่านั้น แต่ยังมีเป้าหมายในเรื่องการจัดเก็บผลประโยชน์ต่างๆ ให้แก่เจ้าอาณานิคมเป็นสำคัญ ซึ่งลักษณะเช่นนี้ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก ถึงแม้ลาวได้เข้าสู่ยุคของการมีเอกราชแล้วก็ตาม ประกอบกับการยึดแนวทางการจัดโครงสร้างการปกครองที่รวมศูนย์อำนาจไว้ที่พรรคประชาชนปฏิวัติลาวและวิถีทางตามรูปแบบพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งผู้นำประเทศในยุคของการสถาปนาประเทศได้รับอิทธิพลมาจากการศึกษาในสหภาพโซเวียต ถือเป็นปัจจัยที่นำไปสู่รูปแบบของการจัดระเบียบทางการเมืองและระบบการปกครองท้องถิ่นของลาว ในปัจจุบัน

แต่อย่างไรก็ดี แม้จะมีความพยายามในการกระจายอำนาจและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมหรือบทบาทในโครงสร้างทางการเมืองระดับท้องถิ่นในช่วงเวลาสั้นๆ ก็ตาม แต่กลับกลายเป็นการกลับสู่การรวมศูนย์อำนาจโดยการผูกขาดอำนาจของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวภายใต้เป้าหมายของการสร้างความสงบสุขและเอกภาพของชาติภายใต้การใช้รัฐธรรมนูญและกฎหมายเป็นเครื่องมือ ได้กลายเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ระบบการปกครองท้องถิ่นเป็นเพียงกลไกการปกครองหรือเครื่องมือของรัฐบาลในการควบคุมและดำเนินการในทางเศรษฐกิจ โดยที่การสร้างความเป็นประชาธิปไตยและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นยังไม่ได้รับความสำคัญตามหลักการปกครองท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ ชินแสง. (2558). *การสร้างความทรงจำเกี่ยวกับท่านไกสอน พมวิหาน ค.ศ. 1975-2010*. ขอนแก่น: ศูนย์วิจัยพลศึกษาสังคมลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- ประเทศลาว. ใน *วิกิพีเดีย*. เข้าถึง เมษายน 28, 2567, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B8%A5%E0%B8%B2%E0%B8%A7>
- พระมหาจันลา ต้นบัวลี. (2520). *บทเรียนจากเมืองลาว*. กรุงเทพฯ: กรมการทหารสื่อสาร
- มาร์ติน สจ๊วต-ฟอกซ์. (2553). *ประวัติศาสตร์ลาว*. แปลโดย จิราภรณ์ วิญญูรัตน์. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- มร พูนสวัสดิ์. (2560). *การปฏิรูปการปกครองท้องถิ่น ส.ป.ป.ลาว ตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น ค.ศ. 2015*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สุทัศน์ มั่งไธสง. (2539). *ขบวนการกู้ชาติลาว : กรณีศึกษาลาวอิสระในระหว่างค.ศ. 1945-1979*. ปรินญา
นิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์เอเชีย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- ศรีประภา เพชรมีศรี. (2547). มีหรือไม่มี การเมืองใหม่ในลาว? ใน อุกฤษณ์ ปัทมานันท์ และพรพิมล ตรีโชติ
(บรรณาธิการ). *เอเชียตะวันออกเฉียงใต้: กระบวนการเป็นประชาธิปไตยและการเมืองสมัยใหม่*.
(หน้า 215-240). กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุทธิกานต์ มีจั่น. (2557). สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว : พัฒนาการและการจัดโครงสร้างการ
ปกครองท้องถิ่น. *รัฐศาสตร์*, 62(8), 79-99.
- ศุทธิกานต์ มีจั่น. (2556). *ระบบการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- อะนุสอน บัวละพัน ,บัณฑิต ขวโยธา, เพ็ญ หลวงแก้ว ,กำพล วันทา. (2565). การปกครองท้องถิ่นของ
ประเทศในภูมิภาคอาเซียน : ศึกษาเปรียบเทียบสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับประเทศ
ไทย. *วารสารปัญญาปณิธาน*, 7(1), 252-264.
- Winiecki, J. (1996). Why Economic Reforms Fail in the Soviet System: A Property Rights-Based
Approach. In L. Alston, T. Eggertsson, & D. North (Eds.), *Empirical Studies in
Institutional Change*. (pp. 63-91). Cambridge: Cambridge University Press.

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง

บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารควรจะมีเนื้อหาทางวิชาการอยู่ในขอบเขตทางสังคมศาสตร์หรือเกี่ยวเนื่องกับสังคมศาสตร์ หรือเกี่ยวข้องกับสังคม และเป็นบทความจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

1.รูปแบบการเตรียมต้นฉบับของวารสาร ประกอบด้วย

1.1 บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ สำหรับบทความภาษาอังกฤษใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดแอเรียล (Arial) ส่วนบทความภาษาไทยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH-Sarabun-PSK)

1.2 เนื้อหา (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ให้จัดพิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ และจัดพิมพ์เนื้อหาภาษาอังกฤษให้จัดพิมพ์เป็น Single Space

1.3 ถ้ามีรูปภาพ/ตารางประกอบควรมีภาพที่ชัดเจน โดยให้จัดพิมพ์แยกออกจากเนื้อหา และให้ระบุคำว่า “ภาพที่” จัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษใต้ภาพ และ “ตารางที่” จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ บนตาราง ตามด้วยหมายเลขกำกับใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา แสดงเนื้อหาสำคัญของเรื่องด้วยข้อความที่กะทัดรัด ชัดเจน ส่วนคำอธิบายใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวปกติ รูปภาพ/ตารางที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วน และเข้าใจได้โดยไม่ต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพ/ตารางทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

1.4 พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์ขนาดเอสี่ (A4) ขนาดของตัวอักษรเท่ากับ 16 ส่วนเลขหน้าขนาด 16 และใส่เลขหน้ากึ่งกลางหน้ากระดาษช่วงบนตั้งแต่ต้นจนจบบทความ โดยมีเนื้อหาบทความรวมบรรณานุกรมควรอยู่ระหว่าง 8-15 หน้า

1.5 การตั้งค่าหน้ากระดาษพิมพ์ให้ห่างจากขอบกระดาษซ้ายกับด้านบน 1 นิ้ว และด้านขวากับด้านล่าง 1 นิ้ว

1.6 การเตรียมข้อมูลต้นฉบับบทความตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้

1.6.1 ชื่อบทความภาษาไทยใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 หนา

1.6.2 ชื่อบทความภาษาอังกฤษใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 ปกติ

1.6.3 ชื่อผู้เขียน และผู้ร่วมเขียนใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติ

1.6.4 หัวข้อหลักใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 หนา

1.6.5 หัวข้อย่อยใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 หนา

1.6.6 เนื้อเรื่องใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติ

1.7 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้พิมพ์ไว้หน้าแรก

1.8 ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษต้องใส่ให้ครบทุกคนแต่ไม่เกิน 5 คน ชื่อใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติโดยจัดชิดกันหน้าซ้าย และใส่ Footnote เป็นตัวเลขอารบิกต่อท้ายแต่ละชื่อโดยระบุสังกัด หากเป็นมหาวิทยาลัยให้ระบุ คณะและมหาวิทยาลัย หากเป็นหน่วยงานราชการให้ระบุกรมและกระทรวงที่สังกัด หากเป็นพระสงฆ์ให้ระบุวัดและจังหวัด แต่หากเป็นภาคเอกชนให้ระบุบริษัทหรือองค์กรและจังหวัด การระบุให้ตรงกับเครื่องหมายที่กำกับไว้ข้างบน โดยให้ระบุเป็นรายบุคคลภาษาไทยและค้นด้วย (;) ก่อนระบุเป็นภาษาอังกฤษและระบุ Corresponding author, e-mail:, Tel.ของผู้เขียนหลัก

1.9 บทคัดย่อภาษาไทย และ Abstract ภาษาอังกฤษควรเขียนให้ได้ใจความทั้งหมดของเรื่อง ลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ (Objective) วิธีดำเนินการวิจัย (Methods) ผลการวิจัย (Results) โดยสรุปให้สั้นกะทัดรัด ระหว่าง 250-400 คำ คำสำคัญ (Keywords) ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ ที่ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา และจะปรากฏอยู่ในส่วนท้ายของบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และคั่นด้วยเครื่องหมาย (,)

1.10 การเรียงหัวข้อแต่ละหัวข้อให้เว้น 1 บรรทัด หัวข้อใหญ่สุดให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่โดยมีระยะย่อหน้า และหัวข้อย่อยถัดไปโดยมีระยะย่อหน้า

2. ส่วนประกอบของบทความ

2.1 บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.1.1 บทนำ (Introduction) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอในบทความตามลำดับ บทนำควรอธิบายว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ วัตถุประสงค์ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างดี

2.1.2 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ เนื้อเรื่องสามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนย่อยที่ 1 ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง

ส่วนย่อยที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล ได้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน

ส่วนย่อยที่ 3 เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ

2.1.3 สรุปผล (Conclusion) สรุปสาระสำคัญที่ต้องสรุปให้เห็นความสำคัญของบทความตามลำดับ โดยการเลือกเฉพาะประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไรและสามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทั้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไปเพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

2.1.4 องค์ความรู้ใหม่ เป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลการวิจัยสามารถนำเสนอรูปแบบของโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

2.1.5 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

2.2 บทความวิจัย ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.2.1 บทนำ (Introduction) เขียนให้เห็นความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย หรือโจทย์วิจัย

2.2.2 วัตถุประสงค์ (Objective) ควรกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา

2.2.3 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ให้ระบุรูปแบบของการวิจัย การคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง (ถ้ามี) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.4 สรุปผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Research) ให้เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน

2.1.5 อภิปรายผลการวิจัย/วิจารณ์ (Discussion) ให้เสนอเป็นความเรียงและให้เชื่อมโยงกับผลการวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจนว่ามีความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้ใด ผลวิจัยเป็นไปตามแนวคิด ทฤษฎีของผู้ใด เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

2.1.6 องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) เป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัย โดยสามารถนำเสนอรูปแบบของโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

2.1.7 ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ให้นำเสนอใน 2 ประเด็น คือ 1) ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย และ 2) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อหน่วยงานหรือสถาบัน

2.1.8 กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement) (ถ้ามี) เป็นส่วนที่กล่าวขอบคุณต่อองค์กรหน่วยงาน หรือบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการวิจัย รวมทั้งแหล่งที่มาของเงินทุนวิจัยและหมายเลขของทุนวิจัย (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัย วิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์)

2.1.9 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

2.3บทความปริทัศน์ (Review Articles)ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.3.1 บทนำ (Introduction) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอในบทความตามลำดับ บทนำควรอธิบายให้ภาพรวมโดยย่อของบทความและหัวข้อหลักที่ครอบคลุมว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร

2.3.2 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ เนื้อเรื่องสามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนย่อยที่ 1 ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง

ส่วนย่อยที่ 2 วิเคราะห์ ข้อมูลโต้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล ในการประเมินรายละเอียด ทบทวนบทความที่กล่าวถึงเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่านโดยกล่าวถึงจุดอ่อนจุดแข็งของบทความที่ทบทวนโดยทบทวน จัดลำดับจากเรื่องหนึ่งไปอีกเรื่องหนึ่ง หรือจากผู้วิจัยคนหนึ่งไปอีกคนหนึ่ง โดยนำข้อค้นพบของแต่ละเรื่องมา กล่าวโดยสังเขป

ส่วนย่อยที่ 3 สังเคราะห์ เปรียบเทียบ และ/หรือวิจารณ์ เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ในมุมมองใหม่ เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ โดยอภิปรายถึงความน่าเชื่อถือของผู้เขียน ความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่อ้างถึง ความถูกต้องของวิธีการที่ใช้โดยชี้ให้เห็นว่ามีความเป็นมา อย่างไร ทั้งในอดีต ปัจจุบัน ความก้าวหน้าล่าสุด เป็นความรู้และข้อเท็จจริง และมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เขียน

2.3.3 สรุปผล (Conclusion) สรุปสาระสำคัญที่ต้องสรุปให้เห็นความสำคัญของบทความตามลำดับ โดยการเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไร ผลลัพธ์สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนา เรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

2.4 บทวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.4.1 บทนำ (Introduction) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอในบทความตามลำดับ บทนำควรอธิบายว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ วัตถุประสงค์ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร

2.4.2 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ

2.4.3 บทวิจารณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโต้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน และเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ

2.4.4 สรุปผล (Conclusion) สรุปสาระสำคัญที่ต้องสรุปให้เห็นความสำคัญของบทความตามลำดับ โดยการเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไร สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทั้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

2.4.5 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

3. การเขียนเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงในวารสารให้ใช้แบบแทรกในเนื้อหาตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) 6th edition ที่มีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยเพื่อรองรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเขียนบรรณานุกรม หรือเอกสารอ้างอิง ใช้มาตรฐานการเขียนแบบ APA ที่พัฒนามาจากนักสังคมศาสตร์และนักพฤติกรรมศาสตร์มากกว่า 80 ปี เพื่อเป็นมาตรฐาน ในการเขียนอย่างเป็นระบบสำหรับการทำวิจัย รายงาน การวิจัย การทบทวนวรรณกรรม บทความและกรณีศึกษา ผู้แต่งสามารถดูการอ้างอิงได้จาก

<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples>

หรือบางส่วนจากตัวอย่างทั่วไปที่มีผู้เขียนแนะนำไว้มากมาย เช่น

-ฝ่ายบริการทรัพยากรสารสนเทศ สำนักหอสมุดกลาง มศว.ที่

<mailto:https://lib.swu.ac.th/images/Documents/Researchsupport/APA6th-Citation160820.pdf>

-สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่

<mailto:https://www.nupress.grad.nu.ac.th/%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%98%E0%B8%B5%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%82%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%B8%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%A1/>

-มหาวิทยาลัยแม่โจ้ที่ mailto:https://pulinet2022.pulinet.org/wp-content/uploads/2021/07/TEMPLATE_Reference_PULINET2022.pdf

การส่งต้นฉบับ

1.การตรวจสอบก่อนส่งบทความ

ในขั้นตอนการส่งบทความผู้แต่งต้องตรวจสอบและปฏิบัติตามข้อกำหนดรายการตรวจสอบการส่งทุกข้อดังต่อไปนี้ และบทความอาจถูกส่งคืนให้กับผู้แต่งกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดทั้งหมด

- 1.บทความที่ส่งมาตีพิมพ์ต้องไม่เคยตีพิมพ์ หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารใดๆ
- 2.การเขียนชื่อเจ้าของบทความหลัก, E-mail, เบอร์โทรศัพท์ และสถานที่ทำงาน ต้องเป็นไปตามรูปแบบที่วารสารกำหนด
- 3.การเตรียมต้นฉบับ ชื่อเรื่อง บทคัดย่อ คำสำคัญ ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และเป็นไปตามคำแนะนำในการเตรียมต้นฉบับที่วารสารกำหนด
- 4.การอ้างอิงในเนื้อหาและเอกสารอ้างอิงทำย่บทความใช้ตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) และต้องมีการอ้างอิงแหล่งที่มาอย่างถูกต้อง ไม่มีปัญหาการลอกเลียนงานวิชาการ (Plagiarism)
- 5.ต้นฉบับต้องพิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยใช้แบบตัวอักษร TH-Sarabun-PSKกรณีบทความภาษาไทย แบบตัวอักษร Arial กรณีบทความภาษาอังกฤษ การแสดงรูปภาพ แผนภูมิ และตารางขอให้อยู่ในเนื้อหาที่สอดคล้องกัน

2.วิธีและขั้นตอน การส่งบทความ

- 1.การส่งบทความ

จะต้องส่งบทความทางระบบ [Thai Journals Online \(ThaiJO\)](http://ThaiJournalsOnline.com) โดยไม่ต้องแนบ“แบบฟอร์มเสนอบทความเพื่อพิจารณาการตีพิมพ์”

หากส่งในช่องทางอื่นต้องส่งบทความพร้อมทั้งส่ง “แบบฟอร์มเสนอบทความเพื่อพิจารณาการตีพิมพ์” มาที่บรรณาธิการวารสาร

2. การตอบรับ

เมื่อส่งบทความแล้ว ทางกองบรรณาธิการจะพิจารณากลับกรองขอขยายของบทความดังกล่าวและตอบรับบทความ ภายใน 7 วันทำการ โดยทำการส่งทางอีเมล

3. ระยะเวลาการพิจารณา

- 3.1กองบรรณาธิการส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา รอฟผลการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายใน 14 วัน
- 3.2 เมื่อได้รับบทความคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว กองบรรณาธิการจะส่งบทความให้ผู้เขียนบทความแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ หรือปฏิเสธการลงตีพิมพ์ ภายใน 1 วัน
- 3.3 เมื่อผู้เขียนแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ให้แนบไฟล์บทความฉบับสมบูรณ์ ส่งกลับในช่อง Revision ของระบบ Thai Journals Online (ThaiJO)ภายใน 7 วัน

3.4 บรรณาธิการออกหนังสือตอบรับการตีพิมพ์บทความลงวารสาร ทางอีเมล

4. การตีพิมพ์วารสาร

4.1 กองบรรณาธิการจะรวบรวมเอกสารบทความ ส่งตีพิมพ์เมื่อถึงกำหนดเวลาที่วารสารจะออกเผยแพร่ตามกำหนด

4.2 เมื่อได้เล่มวารสารที่สมบูรณ์แล้ว กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนทราบผ่านระบบ Thai Journals Online (ThaiJO)

จริยธรรม

จริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงานวิชาการ/วิจัยในวารสารสังคมศาสตร์ไทย(TSSJ's Publication Ethics) วารสารสังคมศาสตร์ไทย ยึดมั่นในหลักจริยธรรมการพิมพ์ตามมาตรฐานระดับนานาชาติตามกรอบแนวทางจริยธรรมการตีพิมพ์ของ Committee on Publication Ethics (COPE) ดังต่อไปนี้ (ส่วนใหญ่ปรับปรุงต้นฉบับและแปลจาก <https://publicationethics.org/>)

1.จริยธรรมในการตีพิมพ์สำหรับผู้เขียนต้นฉบับ

1.ผู้เขียนบทความจะต้องมีความรับผิดชอบและรับรองว่า บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ใน วารสารสังคมศาสตร์ไทยจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่นๆ

2.ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์ไทยอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

3.ผู้เขียนจะต้องปรับแต่ง แกไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง” โดยเฉพาะหัวข้อรูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับอันจะนำไปสู่บทความที่มีรูปแบบการตีพิมพ์ที่ได้มาตรฐานเดียวกัน

4. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย คือต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

5.ผู้เขียนซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่ในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย ซึ่งข้อนี้ขอสงวนสำหรับบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความจะไม่อนุญาตให้ใส่ชื่อลงไปเด็ดขาด หากมีการตรวจสอบพบว่ามีบุคคลที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความปรากฏอยู่ ทางวารสารจะถอนบทความนั้นออกทันที

6. ผู้เขียนจะต้องมีความรับผิดชอบในการอ้างอิงเนื้อหาในผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น) และจะดำเนินการถอนบทความออกจากการเผยแพร่ของวารสารทันที

7.ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิงทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในเอกสารอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากเกินไป รวมทั้งต้องอ้างอิงจากรูปแบบการอ้างอิงของบทความโดยจะต้องมีการอ้างอิงตรงตามรูปแบบที่วารสารกำหนดไว้

8.ผู้เขียนจะต้องปรับปรุงแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด หากไม่ปรับปรุงตามที่กำหนดจะต้องเลื่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ออกไป หรืออาจถูกปฏิเสธการเผยแพร่บทความ

9. ผู้เขียนควรระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และควรระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)

10. ผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

11. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

12. ผู้เขียนต้องอ้างอิงผลงานของบุคคลอื่นให้ปรากฏการอ้างอิงในเนื้อหา (In-text citation) หากมีการนำผลงานเหล่านั้นมาใช้ในผลงานตัวเอง รวมทั้งจัดทำบรรณานุกรมท้ายบทความทุกรายการ

2. จริยธรรมในการตีพิมพ์สำหรับผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณคือต้องรับประเมินบทความที่ตนเองนั้นมีความถนัด หรือมีคุณสมบัติหรือมีความเชี่ยวชาญกับเรื่องหรือบทความที่ได้รับการประเมินนั้นๆ ผู้ประเมินบทความควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือกระบวนการวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วย ผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความและควรปฏิเสธในบทความที่ตนเองนั้นไม่ถนัด

2. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณคือแนะนำความคิดเห็นทางวิชาการของตนเอง ลงในแบบฟอร์มการประเมินหรือเนื้อหาในบทความด้วยความยุติธรรม ไม่อคติ ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง รวมทั้งตรงต่อเวลาตามที่วารสารกำหนดในการประเมิน

3. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณคือต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาให้แก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ รวมถึงหลังจากที่พิจารณาประเมินบทความเสร็จแล้ว

4. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

5. ผู้ประเมินบทความควรคำนึงถึงการพิจารณาในหัวข้อ ชื่อเรื่อง หากเป็นบทความวิชาการสามารถพิจารณาให้แก้ไขชื่อเรื่องได้ แต่หากเป็นบทความวิจัย ควรพิจารณาเฉพาะความผิดพลาดด้านตัวสะกด และไม่ควรพิจารณาให้เปลี่ยนชื่อเรื่องบทความวิจัย

6. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

7. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบพร้อมแสดงหลักฐานให้เห็นเป็นประจักษ์

3. จริยธรรมในการตีพิมพ์ของกองบรรณาธิการวารสาร

1. บรรณาธิการจะต้องกำกับติดตามดูแลให้การดำเนินงานของวารสาร เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ให้ถูกต้องตามจริยธรรม/จรรยาบรรณ

2.บรรณาธิการจะต้องกำกับติดตามดูแล และดำเนินการอย่างเหมาะสมกับผู้นิพนธ์หรือบทความที่ตรวจพบว่ามีผลกระทบด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณ

3.บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลการตีพิมพ์เผยแพร่บทความที่มี conflict of interest เช่น การตีพิมพ์เผยแพร่บทความของตนเอง(บรรณาธิการหรือหัวหน้ากองบรรณาธิการ)อย่างมีนัยสำคัญ หรือ ไม่มีการตรวจสอบคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบทความ เป็นต้น

4.บรรณาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลและพิจารณาคุณภาพของบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหากับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

5.บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียนและผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ ซึ่งวารสารได้กำหนดในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed)

6.บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจังเพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเกินตามที่กำหนดไว้ จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันทีเพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ

7.บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน โดยเด็ดขาด เพื่อรักษาไว้ซึ่งธรรมาภิบาลในการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด

8.บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

9.บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้ว่าสมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

10.หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูลซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

11.บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาความสามารถของกองบรรณาธิการ และควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของแต่ละท่าน

12.บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลทั้งด้วยตนเองและคณะทำงานในเรื่องจำนวนและคุณภาพการอ้างอิงของวารสารที่ผิดไปจากสภาพความเป็นจริง เช่น มีการกำกับและร้องขอให้มีการอ้างอิงบทความในวารสารทั้งในลักษณะลับหรือเปิดเผย และมีการใช้อ้างอิงที่ไม่ถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหา

13.บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล การเก็บค่า Page charge หรือ processing fee คือ ต้องมีการดำเนินการอย่างโปร่งใส เช่น กำหนดให้มีการประกาศกระบวนการเรียกเก็บอย่างชัดเจน หรือ ระบุราคาหรือเงื่อนไขของการเรียกเก็บค่า Page charge ตามที่ระบุได้ประกาศไว้อย่างเคร่งครัด

